

เทศน์เช้า วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาบอกพระ เห็นไหม ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา เราต้องมีปัญญากันแล้วจะมีความร่มเย็นเป็นสุข พระพุทธศาสนานะ ทำบุญแล้วต้องได้บุญ ทำบุญกับนอกลัทธิศาสนาอื่นเราจะได้บุญน้อย ทำบุญกับพระพุทธศาสนาจะได้บุญมากมายมหาศาล แล้วเราทำบุญกุศลกันทำไม มันไม่สมความปรารถนาละ

ความปรารถนานะ มันมีนอกมีในใจ เห็นไหม เวลาสังคัม เราเกลียดความทุกข์ ปรารถนาความสุข แล้วความสุขอยู่กับสังคัม ในสังคัมเขาต้องมีคุณธรรม เดียวนี้บริษัททุกๆ บริษัทเขาต้องธรรมาภิบาลๆ ขอความเสมอภาคกัน นิธรรมาภิบาล เห็นไหม มันมีนอกมีใน

ธรรมาภิบาล ทุกๆ บริษัท ทุกๆ องค์กรต่างๆ เขาพยายามอบรมให้บุคลากรของเขามีคุณธรรม ถ้ามีคุณธรรมนะ มีศีลธรรมจริยธรรม เห็นไหม ทำสิ่งใดเรารู้ที่อยู่แก่ใจนะ ทำผิดทำถูกเรารู้ที่อยู่แก่ใจ แต่รู้ที่อยู่แก่ใจ ถ้าข้างในมันเข้มแข็ง สิ่งนี้มันต้องหาปัญญา เพราะอะไร เพราะเราเป็นผู้น้อย ผู้น้อยไปอยู่กับผู้ใหญ่ที่โหด ผู้ใหญ่เขามีกำลัง เขามีอิทธิพล เขามีหน้าที่ เราเป็นผู้น้อย เราจะรักษาเราอย่างไร ถ้าเราเป็นผู้น้อย เราได้แต่จากผู้น้อยเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ชีวิตเราประสบความสำเร็จของเรา น้ำใจของเรา ความที่เราทุกข์เรายากมา เรารู้เลย แล้วเราจะปกครองคนอย่างไร

ถ้าเราปกครอง นี่คนมีน้ำใจ แต่คนมีน้ำใจนะ ถ้าข้างใน เห็นไหม ดีจากนอก ดีจากใน ถ้าข้างนอกสังคัมร่มเย็นเป็นสุข เราไปเจอเจ้านายที่ดี เราไปเจอสังคัมที่ดี เราเกิดมามีบุญกุศล เราเกิดมา เห็นไหม คุณดี เกิดมา จังหวะและโอกาส เราเกิดมานะ คนเกิดจากพ่อจากแม่ ถ้าพ่อแม่เป็นสัมมาทิฐิ พ่อแม่จะอบรมสั่งสอนลูกในทางที่ดี ถ้าพ่อแม่เป็นมิชฌาทิฐิละ พ่อแม่เป็นสัมมาทิฐิ พ่อแม่ก็รักลูกเหมือนกัน พ่อแม่ก็อบรมลูกไปตามความเห็นของตัวนั้นนะ เห็นไหม นี่คนเกิด อำนาจวาสนาของการเกิด กำเนิด ๔

ถ้ากำเนิด ๔ เราเกิดในวิภวภู เราเวียนว่ายตายเกิด เรามีบุญกุศลขึ้นมา เราสร้างบุญกุศลกัน เพราะเหตุนี้ไง เราสร้างบุญกุศล สายบุญสายกรรม ขอเกิดในสังคมที่ดีๆ ขอเกิดในตระกูลที่ดีเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขพอสมควร นี่พูดถึงธรรมดาภิบาลๆ ที่โลกเรียกร้องกัน โลกเรียกร้องหาธรรมาภิบาล ธรรมดาภิบาลของโลก ธรรมดาภิบาลของโลกคือสังคม สังคมร่มเย็นเป็นสุข สมณะชีพราหมณ์ก็มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ สังคมเขาจะรบรวม่าพันกันอยู่ สมณะชีพราหมณ์ทำอะไรอยู่ล่ะ

สมณะชีพราหมณ์ เห็นไหม คนมาจากพ่อจากแม่ พระมาจากคน พระก็ต้องอาศัยสังคม อยู่เหมือนกัน แต่พระถ้ามีจิตใจที่มั่นคง จิตใจที่เข้มแข็ง เสียสละออกมา เราเข้าป่าเข้าเขาไปเพื่ออะไร? เพื่อฝึกหัดหัวใจของเรา เห็นไหม นี่ธรรมดาภิบาลภายในใจ

เวลาธรรมดาภิบาลจากภายนอก สังคมถ้ามีการเอารัดเอาเปรียบกัน เราใช้ทางวิทยาศาสตร์ทุกอย่างพิสูจน์ได้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก แต่เวลาความผิดความถูกในหัวใจเราล่ะ เห็นไหม เราเข้าป่าเข้าเขาไป เรามาวัดมาวากันเพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะมาค้นคว้าความผิดความถูกจากภายในของเรา

ถ้าความผิดความถูกจากภายในของเรา เราเป็นผู้น้อย แล้วผู้ใหญ่ที่ดั่งาม ผู้ใหญ่ที่เขามีเมตตา ผู้ใหญ่ที่อบรมสั่งสอนเราเป็นคนดีขึ้นมา เราก้ซึ่งบุญคุณของผู้ใหญ่ที่อุปถัมภ์ค้ำชูเรา ถ้าเราเป็นผู้น้อย ไปเจอผู้ใหญ่ที่รังแก ไปเจอผู้ใหญ่ที่เอารัดเอาเปรียบ ไปเจอผู้ใหญ่ที่เราต้องดูแลเขา เห็นไหม ถ้าเจออย่างนั้นมันก็อยู่ที่จังหวะและโอกาส ทำไมเราไปเจอคนประเภทนั้น นี่ในธรรมดาภิบาลทางโลก

ถ้าธรรมดาภิบาลทางใจล่ะ เห็นไหม เรามาวัดมาวากันเพื่อพิสูจน์หัวใจของเรา เราต้องการอิสรภาพ เราต้องการหัวใจของเราให้พ้นจากการครอบงำของกิเลส ความครอบงำของตัณหา ความทะยานอยากในหัวใจของเรา แล้วเวลาความรู้สึกนึกคิดขึ้นมา เวลาคิดดีล่ะ ผู้ใหญ่ที่ดั่งาม ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ธรรมและวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ สละราชบัลลังก์ออกมา สละลูก สละเมีย สละออกมาเพื่อค้นหาโพธิญาณ เราร้อนในหัวใจมันแผดเผาขนาดไหน ชีวิตความเป็นอยู่เป็นกษัตริย์ ทิ้งสถานะมาไปอยู่เป็นนักพรตนักบวช ไปศึกษาจารีตเชิงชีพ มันจะมีสิ่งใดที่มันสมความปรารถนาบ้างล่ะ นี่ความดำรงชีวิตมันก็แตกต่างแล้ว

แล้วเวลาคำรงชีวิต ความรู้สึก คนที่เป็นสุภาพบุรุษ คนที่มีความรับผิดชอบ เราทิ้งลูกทิ้งเมียมามั่นกระเทือนใจไหม แล้วเราเองเราไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราต้องเป็นเช่นนั้นใช่ไหม เราจะพ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย งานของเราที่จะพ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายที่เราจะค้นหาอยู่นี้มันก็เป็นงานที่หนักหนาสาหัสสาครรจ์ ใ้อสิ่งที่เป็นอดีตมันตามมารุกเร้าในหัวใจมา มันก็ทุกข์ยากในหัวใจของเรา

ธรรมาภิบาลภายใน จะทำคุณงามความดีอยู่นี้ แต่อารมณ์ความรู้สึกที่มันบีบคั้นมา มันบีบคั้นเรานาน ไหน นี่ก็เหมือนกัน เราฝึกหัด ธรรมาภิบาลภายนอก เราเห็นความถูกต้องความผิดได้ คนเราเกลียดความทุกข์ ปรรณาคความสุข ต้องการความสุขจากสังคมที่ดี ต้องการคุณงามความดีทั้งหมดเลย แล้วคุณงามความดีเราจะไปเรียกร้องหาเอามาจากไหน

คนเรา สังคมเกิดจากมนุษย์ที่รวมตัว มันก็เป็นสังคม สังคมจากภายนอก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาค้นคว้าสิ่งที่บีบคั้นมา นี่ธรรมาภิบาลจากภายในสอนที่นี้ เห็นไหม

เราต้องการเจอเจ้านายที่ดี เราต้องการเจอผู้ปกครองที่ดี เราต้องการทั้งนั้นเลย ถ้าเราต้องการทั้งนั้น เจ้านายที่ดี คนที่ดีมันมาจากไหนล่ะ? ก็ต้องมาจากธรรมาภิบาลจากภายในหัวใจของเขา ธรรมาภิบาลคือเขาเป็นคนดี เขาได้ฝึกฝนคนดีมา เพราะเขาเป็นคนดีจากภายในเขาถึงมีเมตตาเรา เพราะเขาเป็นคนดีของเขามา เขามีจิตใจที่เป็นธรรม เขาถึงปกป้องคุ้มครองดูแลเรา เพราะเขาเป็นคนดี เขาถึงฝึกฝนให้เราเป็นคนดีต่อไป นี่คนดีที่มาจากภายใน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละทิ้งสิ่งนั้นมา ท่านถึงเป็นศาสดา ท่านถึงเป็นความจริง ดีอันแน่แท้ ดีทั้งเมตตาคุณ พุทธคุณ ปัญญาคุณของท่าน ท่านถึงสอนพวกเราไป แต่เราก็เห็นแต่ความดีๆ สังคมมันเอาเราเปรียบกัน สังคมมันใช้ไม่ได้ สังคมมันมาจากไหนล่ะ? สังคมก็มาจากมนุษย์ แล้วมนุษย์มาจากไหนล่ะ? มนุษย์ก็เกิดจากปฏิสนธิจิต เกิดจากไข่ เกิดในครรภ์ เกิดจากโอปปาติกะ กำเนิด ๔ มนุษย์ก็มาจากปฏิสนธิจิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนมาที่นี้ไง เราที่มาเสียสละกันอยู่นี้มันเป็นการเสียสละทาน เสียสละมา ฝึกหัดหัวใจไป

ฝึกหัดหัวใจ เห็นไหม เราอยากจะเป็นคนดี คนดีที่ไม่เอาเราเปรียบใคร คนดีที่จะยืนในหัวใจของเราได้ แต่เวลามันคิดดีมันก็คิดดีของมัน เวลามันคิดร้าย เวลามันคิดทำร้ายเรา เราจะเอาเราเปรียบใครก็แล้วแต่ เท่ากับเราทำลายหัวใจของเรา เราทำลายหัวใจของเราเพราะอะไร

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีการกระทำ กรรมมันเกิดขึ้นแล้ว แล้วเกิดขึ้นโดยการระราน เกิดขึ้นโดยเอารัดเอาเปรียบเขา เกิดขึ้นต่างๆ แล้วได้มา ได้มาเห็นใหม่ ธรรมดาภิบาลจากภายนอก เพราะมันได้วัตถุนั้นมา แต่หัวใจละ หัวใจที่คิดที่ทำนั้นนะ พอได้คิดได้ทำ ทำแล้วก็เสียใจ ภายหลัง มนุษย์เราทำสิ่งใดขาดสติ ทำสิ่งใดไปเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งนั้นไม่ดีเลย ด้วยความโลภ ด้วยความอยากได้ ด้วยความต้องการสถานะอย่างนั้น ทำไปๆ พอได้มาแล้วก็ได้มา ได้มาเพื่อบำรุงตัณหาความทะยานอยาก เพื่อมาปรนเปรอมัน เวลาปรนเปรอมันแล้วมันพอไหม ละ? มันไม่พอด้วย มันต้องการมากไปกว่านั้นอีก

แล้วสิ่งที่ต้องการมากไปกว่านั้น แต่สิ่งที่ทำไปแล้วถ้ามีสติปัญญา มันก็เสียใจ เสียใจแล้ว ทำทำไม? เพราะมันอ่อนแอ มันไม่ได้ฝึกฝนใจ นี่ธรรมดาภิบาลจากภายนอก เราจะทำธรรมดาภิบาล จากภายใน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณ รู้ถึงที่มาที่ไปของมนุษย์ ที่มาที่ไป เห็นใหม่ บุปเพนิวาसानุสตีญาณ ตั้งแต่เป็นพระเวสสันดรไป สร้างสมมาอย่างนั้น ถึงสร้างสมบารมี เต็มมาแล้ว พระเวสสันดรสละทุกอย่างแล้ว เวลาเกิดในสวนลุมพินี “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติ สุดท้าย” นี่ทำมาทุกอย่างๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพตูปฏิบัติเข้ามา บุปเพนิวาसानุสตีญาณ ย้อนอดีตชาติขึ้นไป มันมีที่มาที่ไป มันย้อนสิ่งขึ้นไปมันถึงเห็นใจ

ถ้าเห็นสิ่งนั้น อนาคตังสญาณเห็นอย่างนั้น เห็นความละเอียดลึกซึ้งอย่างนั้น แล้วถ้าทำ ไม่ได้มันต้องเวียนว่ายตายเกิด จูตูปปาตญาณ มันต้องเกิดไปอนาคตแน่นอน ถ้าเกิดไปอนาคต ขึ้นมาควรทำอย่างไร คนที่ยังไม่ถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ คนที่ยังไม่มีที่พึ่ง ให้ทำบุญกุศลอย่างนี้ ให้ ฝึกหัดหัวใจอย่างนี้ ให้หัวใจมันธรรมดาภิบาลจากภายใน ให้มันเข้มแข็งของมัน รักษาตัวมันขึ้นไป

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ฉะนั้น ถ้าในปัจจุบันนี้เรามีสติมีปัญหา สติปัญญาของโลกเขามีความสุขกัน เขามีความรื่นเริงกัน เขาก็มีความสุขของเขา ความสุขอย่างนั้นเป็น ความสุขแบบมายา มารยาสาไถย เราจะหาความจริงกัน ความจริงมาจากไหนละ

ความจริง คุณติ ปัจจัย ๔ ก็เครื่องอาศัยชีวิตนี้เท่านั้น ความจริงของเรา สติ สมาธิ ปัญญา เป็นความจริงในหัวใจของเรา มันจะบ่มเพาะหัวใจของเรา ถ้ามีสติมันยับยั้งได้ จะทุกข์ยากแสน เจ็บชุนาใดไหน ถ้ามีสติมันยับยั้งได้นะ ทุกข์ก็คือทุกข์ แต่มันไม่มาบีบคั้นเราจนเกินไป ทุกข์ก็คือ

ทุกข์ ก็ทำมาอย่างนี้ ทำไมคนอื่นเขาทำแล้วเขามั่งมีศรีสุขของเขา ทำไมเราล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ เห็นไหม นี่เราทำมาอย่างนี้ เรามีสติปัญญายับยั้งอย่างนี้

เราทำหน้าที่การงานของเราไป เราทำดีต้องได้ดี ถ้ามันตกทุกข์ได้ยากอย่างไรเราทำความดีของเราไป ถึงเวลานะ เหตุการณ์นี้ต้องผ่านไป ถ้ามีสติ จะทุกข์ขนาดไหนทุกข์นั้นมันก็เป็นสัจจะ มันเป็นความจริงอันหนึ่ง แต่มันไม่สามารถบีบคั้นหัวใจเราได้ ไม่สามารถบีบคั้นให้เราทำสิ่งที่เหลวไหล ทำสิ่งที่มันต้องการให้พ้นวิฤตินั้นไป แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา ทำของเราไป ธรรมชาติจากภายใน นี้พูดถึงวัตถุนะ

แต่ถ้าเรานั่งสมาธิภาวนาล่ะ สิ่งที่เราปรารถนาดี เราต้องทำคุณงามความดี เวลาเราทำงานกับเจ้านาย เจ้านายบีบคั้นเรา เจ้านายมีอิทธิพล เจ้านายไม่ส่งเสริมเรา นี่ก็เหมือนกัน เวลานั่งสมาธิ ภาวนา เราทำคุณงามความดี ตั้งสติแล้ว กำหนดพุทโธแล้ว ปัญญาอบรมสมาธิแล้ว ทำไมไม่เป็นสมาธิล่ะ

เวลาเราทำงาน หัวหน้า เจ้านายบีบคั้น เราก็มองว่าสิ่งนั้นไม่อำนวยความสะดวกให้เรา เวลาเรานั่งสมาธิภาวนา เราทำของเราเอง เราตั้งสติเองนะ เรามีเป้าหมายนะ เราต้องการความสงบของใจนะ เราต้อง เห็นไหม ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต เราต้องการสัมผัสนะ แล้วทำไมไม่เป็นล่ะ ทำไมไม่เป็น

ถ้ามันไม่เป็น ไม่เป็นเพราะเราฝึกหัด เรายังไม่ได้สัมผัสสิ่งนั้น ปัจจัยตั้งนะ กำหนดพุทโธๆ โดยที่สุดของมัน มันต้องสงบแน่นอน เรานับสตางค์ เอาเงินมากองไว้แล้วนับไป มันต้องนับจำนวน มันต้องเพิ่มขึ้นมากแน่นอน นับสตางค์นี้นับได้เลย เวลาพุทโธๆ พุทโธแล้วมันเจ็บพุทโธแล้วมันไม่ได้เรื่อง ทำไมมันนับสตางค์ไม่ได้สตางค์ล่ะ พุทโธแล้วทำไมจิตไม่สงบล่ะ

จิตไม่สงบก็ย้อนกลับมา เราจะเห็นคุณค่าทันที เห็นไหม พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนะ พระสีวลีเป็นพระที่มีลาภสักการะมหาศาลรองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอนุรุทธะเป็นเอตทัคคะทางรู้วาระจิตของสัตว์โลก พระสารีบุตรเป็นเสนาบดีทางธรรม มีปัญญามาก

ทำไมพระสีวลีถึงมีลาภสักการะอย่างนั้นล่ะ พระที่บวชมาแล้วไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเลย เพราะเขาเสียสละอย่างนี้มา เขาทำของเขาма เขามีอำนาจาสนาของเขาма แต่เวลาพระสีวลี พระต่างๆ ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาท่านก็ต้องต่อสู้กับกิเลสของท่านเหมือนกัน ถ้าต่อสู้กับกิเลส

ของท่าน ท่านพยายามใช้สติปัญญาของท่านเข้าไปกำจัดกิเลสในหัวใจของท่าน อานาจาสนา
บารมีแบบนั้นมันส่งเสริมมา ส่งเสริมมาให้ปฏิบัติได้ง่าย ปฏิบัติได้ยาก ปฏิบัติไปแล้วมันจะมี
อานาจาสนาขนาดไหน

นี่ก็เหมือนกัน เราทำมาขนาดนี้ เรามีความตั้งใจขนาดนี้ เราพยายามจะฝึกฝนดูแลหัวใจ
ของเรา เราก็มีอานาจาสนา วาสนาตรงไหน? คือโอกาส โอกาสของคน คูลี คนที่เขาศึกษา คนที่
เขามีความเชื่ออย่างนี้ เขามีโอกาสมากระทำ คนคนนั้นมีอานาจาสนาไหม แล้วคนที่เขาเป็นคน
เหมือนเราเขาไม่สนใจเลย “พระพุทธศาสนาหรือ โอ้! มีแต่ขอให้เสียดละ ฉันจะแสวงหาของฉัน
เสียดละอะไร ฉันเกิดมาฉันมีบุญ ฉันมีความสุข ทุกข์ไม่เคยรู้จัก ไม่เคยมีความทุกข์” เห็นไหม นี่
เวลาเขาหลงไหลนะ

คนเราหิวกระหายมันก็ทุกข์แล้ว จะร่ำรวยขนาดไหนนะ เวลาอาหารมันขาดแคลนมันก็
ทุกข์เหมือนกันทั้งนั้นแหละ แต่เขาไม่มีสติยับยั้งได้เลยว่าทุกข์เป็นสังขะ เขาไม่มีสติยับยั้งได้เลย
ว่าทุกข์มันเป็นความจริง แต่เขาหลงไหลในลาภสักการะ ในสิ่งที่มีของเขาว่าเขาไม่รู้จักทุกข์
เพราะเขาไม่เชื่อใจ เขาไม่มีโอกาส ไม่มีโอกาสตรงไหน? ไม่มีโอกาสพิสูจน์ความจริงในใจของ
เขา ใจของเขาปฏิเสธจิตใจ กำเนิด ๔ มันเวียนว่ายตายเกิด เวียนว่ายตายเกิดเพราะอานาจาสนา
ของกรรม แรงขับของกรรม แรงขับของคุณงามความดี แรงขับบาปอกุศลที่มันขับมา มันไปตาม
แรงขับอันนั้น แต่เราไม่มีสติปัญญายับยั้งมันเลย เราไม่มีสติปัญญาพิสูจน์เลย

ถ้ามีสติปัญญาพิสูจน์ มันจะเกิดกรรมาภิวาจาจากภายในใจ ภายในที่ว่าถ้ามีคุณธรรม
อกุศลธรรมมันมั่นคงของมัน มันจะไม่เหลวไหลไปกับใคร แม้แต่อารมณ์ที่มันทับถมใจ มันมา
ล่อหัวใจมันก็ยังคัดเลื้อย อารมณ์อะไรที่มันจะชักลากให้ไปทางที่ไม่ดีงามมันจะยับยั้งได้ อารมณ์
สิ่งใดที่มันทำให้กุศล ความคิดดี ความใฝ่ดีต่างๆ อย่างนี้เราจะส่งเสริมได้ นี่ไง กรรมาภิวาจาจาก
ภายใน

กรรมาภิวาจาจากภายนอกเราต้องการสังคมที่ดี เราต้องการสังคมที่เป็นคุณธรรม สังคมที่
ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน แต่หัวใจของเรากิเลสมันเอารัดเอาเปรียบใจของเรา มันเอารัดเอาเปรียบ
มันบีบคั้นใจอยู่ที่นี่ เราไม่สามารถดูแลมันได้เลย เราต้องการสังคมกรรมาภิวาจาจากใน เราต้อง
ฝึกฝนขึ้นมา

ถ้าเราทำของเราได้แล้วละ คนที่ทำได้แล้วมันจะห่วงไหวไปกับอะไร แล้วคนคืออย่างนี้ทั้งหมด คนเป็นคนดีจากภายในทั้งหมด เวลามันเป็นสังคม ชรรมาภิบาลข้างนอกจะไม่ได้ดีได้อย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันมาฆบูชา สงฆ์ เอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้เอง ๑,๒๕๐ องค์ เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้น เข้ามาสโมสรสันติบาท องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงโอวาทปาติโมกข์ “เราจะไม่ทำความชั่วสิ่งใดๆ เลย จะทำคุณงามความดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว” นี่ไง โอวาทปาติโมกข์เทศน์สอนพระอรหันต์นะ

พระอรหันต์ทั้งหมด แล้วเอหิภิกขุด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้เองด้วย เห็นไหม สังคมที่ดีอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะพระอรหันต์ พระอรหันต์ทั้งหมด พระอรหันต์จะมีอะไร

แต่เราไม่ต้องถึงขนาดนั้น เราต้องการนะ เรามีศีลธรรม มีศีล ๕ ศีล ๘ เรามีของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ สิ่งนี้สังคมจะไม่เอารัดเอาเปรียบกันอย่างไร เพราะอะไร เพราะไม่มูสาใจ ไม่โกหกมดเท็จ คนไม่โกหกมดเท็จมันจะมีอะไรอีกไหม

ผู้ใดถ้ายังโกหกอยู่ ความชั่วอย่างอื่นที่ยิ่งกว่านี้เขาไม่ทำ ไม่มีเลย ถ้ายังขาดศีลไป สังคมมันถึงลุ่มๆ ดอนๆ เราจะเอาคุณงามความดีของเราเห็นไหม นี่เราปรารถนา

ทุกคนเกลียดความทุกข์ ปรารถนาความสุข ความสุขทางโลก ความสุขปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็แสวงหาของเราเพื่อดำรงชีวิต แต่คุณธรรม ธรรมอันนี้สำคัญมาก จิตใจที่สัมผัสอันนี้แล้วผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เอวัง